

12.02.2020

Ärende/9

§ 33

Den av Samlingspartiets fullmäktige-grupp väckta gruppmotionen om förbättring av tillgången till offentlig primärvård i Helsingfors

HEL 2019-010085 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade gruppmotionen som slutbehandlad.

Behandling

Ledamoten Anna Vuorjoki understödd av ledamoten Ville Jalovaara föreslog att ärendet skulle återremitteras för ny beredning utgående från att en externalisering av hälsostationstjänsterna inte bereds. Däremot koncentrerar sig staden på att förbättra verksamheten vid sina egna hälsostationer genom att utveckla ledarskapet, förbättra arbetsförhållandena i syfte att underlätta rekryteringen av läkare, se till att det finns tillräckligt med resurser och sprida verksamhetsmodeller från stadens bäst fungerande hälsostationer.

En externalisering skulle försvåra integreringen av social- och hälsovårdstjänsterna och det intensiva professionella samarbetet för att hjälpa klienterna, eftersom det skulle lösgöra hälsostationstjänsterna i sin helhet till en annan tjänsteproducent. Den skulle eventuellt också öka konkurrensen om läkare med den privata sektorn och därmed göra det ännu besvärligare att rekrytera läkare till stadens egna hälsostationer.

5 omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Behandlingen fortsätter

NEJ-förslag: Ärendet återremitteras för ny beredning utgående från att en externalisering av hälsostationstjänsterna inte bereds. Däremot koncentrerar sig staden på att förbättra verksamheten vid sina egna hälsostationer genom att utveckla ledarskapet, förbättra arbetsförhållandena i syfte att underlätta rekryteringen av läkare, se till att det finns tillräckligt med resurser och sprida verksamhetsmodeller från stadens bäst fungerande hälsostationer. En externalisering skulle försvåra integreringen av social- och hälsovårdstjänsterna och det intensiva professionella samarbetet för att hjälpa klienterna, eftersom det skulle lösgöra hälsostationstjänsterna i sin helhet till en annan tjänsteproducent. Den skulle eventuellt också öka konkurrensen om läkare med den privata sektorn och därmed göra det ännu besvärligare att rekrytera läkare till stadens egna hälsostationer.

12.02.2020

Ja-röster: 50

Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Atte Harjanne, Joel Harkimo, Kaisa Hernberg, Perttu Hillman, Kati Juva, Arja Karhuvaara, Mikko Kiesiläinen, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Joonas Kolehmainen, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Otto Meri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Jarmo Nieminen, Dani Niskanen, Laura Nordström, Mia Nygård, Hannu Oskala, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Matti Parpala, Amanda Pasanen, Jaana Pelkonen, Petrus Pennanen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Satu Silvo, Sameli Sivonen, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Juhana Vartiainen, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Nej-röster: 33

Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Katju Aro, Mika Ebeling, Mia Haglund, Jussi Halla-aho, Eveliina Heinäluoma, Veronika Honkasalo, Abdirahim Husu Hussein, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Vesa Korkkula, Johanna Laisaari, Petra Malin, Sami Muttilainen, Terhi Peltokorpi, Mari Rantanen, Nasima Razmyar, Suldaan Said Ahmed, Tomi Sevander, Juhani Strandén, Ilkka Taipale, Matias Turkkila, Thomas Wallgren, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Anna Vuorjoki, Heta Välimäki

Blanka: 1

Mari Holopainen

Frånvarande: 1

Anni Sinnemäki

Stadsfullmäktige fortsatte behandlingen av ärendet.

Under diskussionen framställdes två förslag till hemställningsklämmor.

Ledamoten Mari Rantanen understödd av ledamoten Nuutti Hyttinen föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet motionssvaret att man i den fortsatta beredningen utreder möjligheterna att förbättra tillgången till hälsovårdstjänster genom effektivisering av den egna verksamheten, tilläggsrekryteringar och en ökning i användningen av servicesedlar och köptjänster innan staden externaliserar hälsostationer.

Ledamoten Maija Anttila understödd av ledamoten Nuutti Hyttinen föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att det utreds om det går att vid beredningen av sektorns driftsplan söka möjligheter att lösa problemen med avseende på förbättrad tillgång till primärvård genom att utveckla t.ex. arbetsfördelningen och ledarskapet och genom att försöka hitta olika benchmarkingmodeller. Då kan nämnden konstatera att verksamheten har utvecklats och externaliseringsplanerna behöver inte föras vidare.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

Omröstningsordning

Hemställningsklämmarna togs särskilt upp till omröstning.

6 omröstningen

Ledamoten Mari Rantanens förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet motionssvaret att man i den fortsatta beredningen utreder möjligheterna att förbättra tillgången till hälsovårdstjänster genom effektivisering av den egna verksamheten, tilläggsrekryteringar och en ökning i användningen av servicesedlar och köptjänster innan staden externaliserar hälsostationer.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 20

Maija Anttila, Mika Ebeling, Jussi Halla-aho, Eveliina Heinäluoma, Abdirahim Husu Hussein, Nuutti Hyttinen, Jukka Järvinen, Laura Kolbe, Johanna Laisaari, Sami Muttilainen, Terhi Peltokorpi, Mari Rantanen, Tomi Sevander, Juhani Strandén, Ilkka Taipale, Matias Turkkila, Thomas Wallgren, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Heta Välimäki

Nej-röster: 7

Joel Harkimo, Kaisa Hernberg, Arja Karhuvaara, Otto Meri, Matti Parpala, Risto Rautava, Juhana Vartiainen

Blanka: 55

Paavo Arhinmäki, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Mia Haglund, Atte Harjanne, Perttu Hillman, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Mikko Kiesiläinen, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Joonas Koleh-

mainen, Vesa Korkkula, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Petra Malin, Seija Muurinen, Björn Månsson, Jarmo Nieminen, Dani Niskanen, Laura Nordström, Mia Nygård, Hannu Oskala, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Amanda Pasanen, Jaana Pelkonen, Petrus Pennanen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Laura Rissanen, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Sameli Sivonen, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Frånvarande: 3

Pia Kopra, Nasima Razmyar, Wille Rydman

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Mari Rantanens förslag till hemställningskläm.

7 omröstningen

Ledamoten Maija Anttilas förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att det utreds om det går att vid beredningen av sektorns driftsplan söka möjligheter att lösa problemen med avseende på förbättrad tillgång till primärvård genom att utveckla t.ex. arbetsfördelningen och ledarskapet och genom att försöka hitta olika benchmarkingmodeller. Då kan nämnden konstatera att verksamheten har utvecklats och externaliseringsplanerna behöver inte föras vidare.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 32

Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Katju Aro, Mika Ebeling, Mia Haglund, Jussi Halla-aho, Eveliina Heinäluoma, Veronika Honkasalo, Abdirahim Husu Hussein, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Johanna Laisaari, Petra Malin, Sami Muttillainen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Mari Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Tomi Sevander, Juhani Strandén, Ilkka Taipale, Matias Turkkila, Thomas Wallgren, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Anna Vuorjoki, Heta Välimäki

Nej-röster: 10

Atte Harjanne, Joel Harkimo, Kaisa Hernberg, Otto Meri, Dani Niskanen, Matti Parpala, Risto Rautava, Laura Rissanen, Mirita Saxberg, Juhana Vartiainen

Blanka: 40

Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgars-

12.02.2020

dottir Sandelin, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Perttu Hillman, Mari Holopainen, Kati Juva, Arja Karhuvaara, Mikko Kiesiläinen, Otso Kiväkäs, Tapio Klemetti, Joonas Kolehmainen, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Seija Muurinen, Björn Månsson, Jarmo Nieminen, Laura Nordström, Mia Nygård, Hannu Oskala, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Amanda Pasanen, Jaana Pelkonen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Sameli Sivonen, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Frånvarande: 3

Pia Kopra, Nasima Razmyar, Wille Rydman

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Majja Anttilas förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Kokoomuksen valtuustoryhmän ryhmäaloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Samlingspartiets fullmäktigegrupp föreslår i sin gruppmotion att tillgången till den offentliga primärvården ska förbättras genom att först konkurrensutsätta serviceproduktionen på 1–3 hälsostationer i syfte att utveckla tillgången till vården, vårdens kvalitet och effektivitetsuppföljningen.

Stadsstyrelsen konstaterar att staden vidtagit de i gruppmotionen föreslagna åtgärderna. Enligt riktlinjerna i stadsstrategin 2017–2021 ska staden förbättra servicen på basnivå.

Inom social- och hälsovårdssektorn bereds före mars 2020 en åtgärdsplan med anknytning till verksamhetsmodellerna, som säkerställer en smidig tillgång till vård på hälsostationerna. Ett bindande mål för sek-

12.02.2020

Ärende/9

torn är att mätaren för den tid inom vilken man ska få vård T3 är mindre än 20 dygn på alla hälsostationer i slutet av 2020. För social- och hälsovården bereds dessutom ett förslag om ett försök med externalisering av tjänsterna på 1–2 hälsostationer, och möjligheterna att omvandla 1–2 hälsostationer till en balansenhet utreds.

Tillgången till tjänsterna och förbättringen av dessa har redan främjats bland annat genom att utveckla ledarskapet på hälsostationerna, effektivisera rekryteringen av läkare och justera lönerna, testa servicesedeln som ett sätt att producera tjänster och öka antalet e-tjänster.

Social- och hälsovårdsnämnden har gett ett utlåtande i ärendet. Svaret stämmer överens med nämndens utlåtande och inskrivningarna i den av nämnden fastställda driftsplanen för 2020.

Enligt i 30 kap. 12 § i förvaltningsstadgan kan en fullmäktige-grupp väcka en grupp-motion. En grupp-motion är en motion som undertecknats av mer än hälften av fullmäktige-gruppens medlemmar och som har rubriken grupp-motion. En grupp-motion inlämnas till ordföranden av fullmäktige-gruppens ordförande eller vice ordförande. En fullmäktige-grupp får väcka fyra grupp-motioner under en fullmäktige-period. Stadsstyrelsen ska förelägga fullmäktige en grupp-motion på det sätt som i 30 kap. 11 § i förvaltningsstadgan är föreskrivet om behandlingen av en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Kokoomuksen valtuustoryhmän ryhmäaloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 03.02.2020 § 80

HEL 2019-010085 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer
0201256-6

Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

12.02.2020

Ärende/9

Kaupunginvaltuusto katsoo ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

03.02.2020 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Palautusehdotus:

Anna Vuorjoki: Palautetaan asia valmisteluun siten, että terveysasemapalveluiden ulkoistamista ei valmistella. Sen sijaan keskitytään kaupungin omien terveysasemien toiminnan parantamiseen kehittämällä johtamista, parantamalla työolosuhteita lääkärien rekrytoinnin helpottamiseksi, huolehtimalla riittävästä resursseista sekä levittämällä toimintamalleja parhaimmin toimivilta kaupungin terveysasemilta.

Ulkoistaminen hankaloittaisi sosiaali- ja terveyspalveluiden integroimista ja eri ammattilaisten tiivistä yhteistyötä asiakkaan auttamiseksi, koska se irrottaisi terveysasemapalvelut kokonaisuudesta toiselle palveluntuottajalle. Se saattaisi myös lisätä kilpailua lääkäreistä yksityisen sektorin kanssa ja siten hankaloittaa edelleen rekrytointia kaupungin omilla terveysasemilla.

Kannattaja: Tomi Sevander

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

Äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Anna Vuorjoen palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 10

Mikko Kiesiläinen, Otto Meri, Pia Pakarinen, Marcus Rantala, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Ei-äännet: 5

Mika Raatikainen, Nasima Razmyar, Suldaan Said Ahmed, Tomi Sevander, Anna Vuorjoki

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 10 - 5.

27.01.2020 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

12.02.2020

Ärende/9

marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 03.12.2019 § 289

HEL 2019-010085 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon kokoomuksen valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta Helsingin julkisen perusterveydenhuollon saatavuuden parantamiseksi:

”Terveysasemien tehtävänä on huolehtia terveydenhuoltolain (1326/2010) 24 §:n mukaisesta kiireellisestä ja kiireettömästä avosairaanhoidosta ja siihen liittyvästä terveyden edistämisestä samoin kuin aikuisten terveysneuvonnasta, perusterveydenhuollon mielenterveytystyöstä ja opiskelijoiden sairaanhoidosta sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvästä neuvonnasta. Lisäksi terveysasemat vastaavat terveyskeskuslääkäreiden hoidossa olevien neuvola-asiakkaiden ja kotihoitoon potilaiden lääkäripalveluista sekä koko kaupunkia koskevasta epidemiologisesta toiminnasta ja omahoitotarvikejakelusta.

Helsingissä on terveysasemia yhteensä 23. Niissä huolehditaan kiireellisestä ja kiireettömästä avosairaanhoidosta. Vuonna 2018 terveysasemien perusterveydenhuollon avohoidon suoritteita oli yhteensä 1 560 598. Luku ei sisällä epidemiologisen toiminnan, kaupungin keskitetyn ehkäisyneuvonnan eikä keskitetyn rokotusvastaanoton suoritteita. Suoritteita oli noin 1,2 prosenttia edellisestä vuodesta vähemmän. Lääkärien vastaanotokäyntien osuus kaikista suoritteista oli 30 prosenttia (460 958 käyntiä), jossa vähennystä vuoden 2017 lääkäriavustajien käynteihin verrattuna oli 2,2 prosenttia. Lääkärien muiden asiointien (sisältää sähköisen asiointin, hoitopuhelut ja kirjeet) osuus kaikista suoritteista oli 19 prosenttia (298 667 suoritteita), jossa oli kasvua vuoden 2017 lääkärien muu asiointi -suoritteisiin verrattuna 0,9 prosenttia. Lääkäriavustajien vuoksi vastaanotokäynnit ovat laskeneet. Sähköisen asiointin lisääntyminen selittää muun asiointin kasvun.

Hoitoonpääsy terveysasemilla

Terveydenhuoltolain (1326/2010) 51 §:ssä säädetään perusterveydenhuollon hoitoon pääsyn aikarajat. Potilaan tulee saada virka-aikana välittömästi yhteys terveyskeskukseen, hoidon tarpeen arvio tulee toteuttaa kolmessa arkipäivässä yhteydenotosta ja tarpeelliseksi todettu hoito on järjestettävä kolmessa kuukaudessa. Sosiaali- ja terveysministeriön ohjeen mukaan välittömän yhteydensaannin voi toteuttaa puhelimen kautta takaisinsoitolla, jonka tulee toteutua saman vuorokauden

aikana. Lisäksi kussakin toimipisteessä tulee toteuttaa koko sen aukio-
loajan walk-in-mahdollisuus (STM/424/2011, ohje 378530).

Hoidon tarpeen arviointi tehdään terveysasemilla yleensä välittömästi
joko puhelimitse tai paikan päällä saman päivän aikana. Toteutunut ho-
idon tarpeen arvioinnin odotusaika on alle kolme päivää, mikä täyttää
terveydenhuoltolain määrittämän aikarajan. Terveysasemilla on
lähtökohtana, että potilaan asia ratkaistaan ensimmäisessä yhteydeno-
tossa. Hoidon tarpeen ja kiireellisyyden arvioon perustuen 50–55 pro-
sentilla potilaista vastaanottoaika annetaan jo samalle päivälle. Näitä
akuuttiaikoja (kiireellisiä) ei ole laskettu mukaan T3-mittaukseen. T3-
keskiarvojen kehityksellä ei ole yhteyttä terveysasemien lääkäreiden ki-
revastaanottoihin.

Lääkäreiden kiireettömien ajanvarausaikojen odotusaikaa mitataan ter-
veysasemilla laskemalla kolmas vapaana oleva lääkärin kiireetön ajan-
varausaika kalenteripäivissä. Terveysaseman T3-luku on näiden aiko-
jen keskiluku eli mediaani. Helsingin terveysasemien hoitopääsyn
odotusaika on mediaanien keskiarvo. Helsingin sosiaali- ja terveystoi-
mialan käyttösuunnitelmassa 2019 on terveysasemia koskevana sito-
vana tavoitteena terveysasemien T3-keskiarvon (hoitopääsyajan mit-
tari) lasku alle kymmeneen ja yksittäisen aseman kohdalla alle 20:een
vuoden 2019 loppuun mennessä.

Terveysasemien keskimääräinen odotusaika lääkärin kiireettömälle
vastaanotolle on tänä vuonna tammikuusta syyskuuhun 23 vuorokaut-
ta. Kahdeksalla Helsingin terveysasemalla odotusaika oli keskimäärin
alle 20 vuorokautta. Vuonna 2018 keskimääräinen odotusaika lääkärin
kiireettömälle vastaanotolle oli Helsingin terveysasemilla 16 vuorokaut-
ta.

Terveysasemien kiireettömän vastaanottoajan saamisessa lääkärin
vastaanotolle on valitettavasti ollut viivettä lääkärivajeen takia. Lääkärin
vastaanotolle pääsy on kuitenkin koko ajan toteutunut lain mukaisesti.

Helsingin omat päivystystoiminnot siirtyivät tammikuun alussa 2019
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin (HUS). Muutosta on seurat-
tu yhteistyössä HUSin kanssa, eikä päivystysten käyntimäärissä ole
HUSilta saatujen tilastojen valossa tapahtunut mitään oleellisia muu-
toksia. Terveysasemien T3-aikojen kehityksellä ei ole suoraa yhteyttä
asiakkaiden hakeutumisella HUSin päivystyksiin.

Palvelujen uudistaminen

Sosiaali- ja terveystoimialan tavoitteena on tarjota kaikille helsinkiläisille
asiakslähtöiset, laadukkaat ja monipuoliset sosiaali- ja terveydenhuol-
lon palvelut.

Uusia, fyysisiä palvelukeskuksia ovat Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskus (THK), Itäkadun perhekeskus, Vuosaaren terveys- ja hyvinvointikeskus ja perhekeskus, Kallion perhekeskus sekä monipuoliset palvelukeskukset, jatkossa seniorikeskukset. Tällä hetkellä toimivat jo kaksi terveys- ja hyvinvointikeskusta, kolme perhekeskusta ja kymmenen seniorikeskusta. THK-toimintamalli otetaan käyttöön vuoden loppuun mennessä verkostomaisesti koko kaupungissa

Vuonna 2020 aukeaa Myllypuron terveys- ja hyvinvointikeskus, joka toimii jatkossa laajennetulla aukioloajalla Myllypuron terveysaseman rakennuksessa, satelliittinaan Kontulan terveysaseman rakennus. Kampin terveys- ja hyvinvointikeskuksen hankesuunnitelman sosiaali- ja terveyslautakunta on hyväksynyt kesällä 2019. Tonttiselvitykset ovat myös käynnissä pohjoisen ja lännen terveys- ja hyvinvointi- ja perhekeskuksista. Kontulan seniorikeskus on rakenteilla, ja Vuosaaren ja Koskelan seniorikeskuksien suunnittelu etenee. Pohjois-Haagan seniorikeskuksen suunnittelu on kaavoitusvaiheessa. Seniorikeskuksia sijaitsee tulevaisuudessa myös keskustassa, Kannelmäessä ja mahdollisesti Laajasalossa.

THK-toimintamallin ydin on asiakkaan tarpeeseen vastaaminen. Hoidon ja palvelutarpeen arvioissa asiakas ohjautuu tarpeensa mukaiseen palveluun, saa tarvittaessa yhteyshenkilön ja moniammatillisen tiimin tuen. Johtaminen ja tilaratkaisut tukevat yhteistä työtä, yhdessä toimimista asiakkaan parhaaksi, itsensä ja toisten johtamista sekä vahvistaa vastuun ottamista asiakkaasta, palvelujen laadusta ja palvelujen jatkuvasta kehittämisestä. THK-toimintamalli mahdollistaa asioiden ratkaiseminen kokonaisvaltaisesti yli sote-sektorin perinteisten rajojen ja välittömästi ensikontaktissa joko yhteisissä toimitiloissa tai verkostona toimintamallia toteuttaen. Terveysasemat ovat keskeinen osa terveys- ja hyvinvointikeskusta.

Digitaaliset palvelut mahdollistavat ajasta ja paikasta riippumattomien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kasvun ja helsinkiläisten itse- ja omahoidon lisäämisen. Yhä suurempaan osaan terveyspalvelukysynnästä pyritään jatkossa vastaamaan älykkäiden oirearvioiden ja automatiikan keinoin, jotta käytettävissä oleva työvoima saadaan kohdistettua vastaanottotoimintaan.

Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskusta ja Itäkadun perhekeskusta ei ole toteutettu kaupungin omina investointeina, vaan vuokrahankkeina. Vuosaaren ja Kallion keskukset on toteutettu muutostöinä sosiaali- ja terveystoimialan käytössä olleisiin tiloihin.

Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskuksen tiloista voidaan todeta seuraavaa:

Kalasadamassa sosiaali- ja terveystoimialan käytössä on yhteensä 17 100 m². Loput tilat ovat HUSLAB:in käytössä. Kalasadaman tilat palvelevat tulevaisuuden tarpeita ja joustavat toiminnan laajentuessa tai muuttuessa.

Kalasadaman terveys- ja hyvinvointikeskus otettiin käyttöön vuoden 2018 helmikuussa, jolloin irtisanottiin seuraavat tilat (yhteensä 7 000 m²): etelän päihdepoliklinikka (750 m²), Herttoniemen terveysasema (3 000 m²), psykiatrian poliklinikka (1 650 m²), maahanmuutto (800 m²), Vallilan terveysasema, 1. krs (päiväkoti) (800 m²).

Seuraavat tilat vapautuivat ja otettiin sosiaali- ja terveystoimialan muuhun käyttöön (yhteensä 7 250 m²): Vallilan terveysasema (2 750 m²), Kivelän psykiatrian poliklinikka (1 500 m²), Kallion terveysasema (3 000 m²).

Yhteensä tiloja irtisanottiin tai vapautui 14 250 m². Lisäksi vapautui suuri määrä erillisiä huoneita eri toimipisteissä. Kun vapautuneet toimitilat otettiin sosiaali- ja terveystoimialan muuhun käyttöön, voitiin irtisanoa yhtä paljon vuokratiloja, jotka olivat huonokuntoisia tai nykyiseen toimintaan soveltumattomia.

Terveysasemien asiakaskokemus ja -tyytyväisyys

Terveysasemat seuraavat saamaansa asiakaspalautetta kaupungin sähköisen palautejärjestelmän, terveysasemilla sijaitsevien pikapalautelaitteiden sekä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kahden vuoden välein toteuttaman valtakunnallisen asiakastytyväisyyskyselyn kautta.

Kaupungin sähköiseen palautejärjestelmään saapui 1.1–30.9.2019 välisenä aikana 1 093 kappaletta terveysasemia koskevia palautteita. Palautteista niin sanottuja kiitospalautteita oli 14 prosenttia, josta valtaosa liittyi hoitohenkilöstön ammattitaitoon ja saatuun hoitoon. Palautteen antaneet asiakkaat kiittivät myös nopeasta ja sujuvasta palvelusta terveysasemilla. Palautteista noin 60 prosenttia oli moitteita, jotka koskivat asiakkaan kohtelua, hoitopäätöksiä, takaisinsoittoa ja sähköistä asiointia. Neljännes palautteista oli asiakkaiden kehittämisideoita ja muita palautteita terveysasemille.

Terveysasemien asiakaskokemusta mitataan NPS (Net Promoter Score) -indeksillä eli suositteluindeksillä. NPS-indeksi on kansainvälisesti käytetty mittari. Mittarin arvoasteikon skaala on -100–100, ja hyvänä tuloksena pidetään yli 50:n NPS-lukemaa. Terveysasemien yhteenlaskettu NPS-indeksi aikavälillä 1.4–30.9.2019 oli 56 (n=26 198). Aikavälillä 1.4–30.9.2019 tyytyväisten asiakkaiden osuus terveysasemilla oli 85 prosenttia (n=62 311).

THL:n vuoden 2018 asiakastyytyväisyyskyselyssä asiakkaiden kokonaisarvio palvelusta Helsingin terveysasemilla oli 4,5 (n=1 478), kun koko maan keskiarvo oli 4,6. THL:n asiakastyytyväisyyskyselyssä käytetään asteikkoa 1–5 (täysin eri mieltä–täysin samaa mieltä).

Aloitteessa ehdotetaan, että kaupungin tulisi kilpailuttaa yhdestä kolmeen terveysaseman palvelutuotanto hoidon saatavuuden ja laadun kehittämiseksi sekä uusien toimintamallien löytämiseksi. Lisäksi aloitteessa ehdotetaan, että kaupungin tulee luoda käytäntö, jossa selvitetään vuosittain mahdollisuudet parantaa toiminnan laatua, palvelujen saatavuutta ja kustannustehokkuutta ulkoistuksen kautta jokaisella terveysasemalla, jonka kiireettömän hoidon (T3-lääkäriaika) saatavuus ylittää vuosittain tarkastelussa keskimäärin 21 päivää.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että Helsingin kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle 21.10.2019 päätettäväksi talousarvion vuodelle 2020 ja taloussuunnitelman vuosille 2021–2022. Samassa yhteydessä kirjattiin, että sosiaali- ja terveystoimialalla valmistellaan maaliskuuhun 2020 mennessä toimintamalleihin liittyvä toimenpidekokonaisuus, jolla varmistetaan sujuva hoitoonpääsy terveysasemilla.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 23.4.2019 § 78 kokeilla palveluseteliä yhtenä terveysasemien lääkäripalvelujen tuottamistapana korkeintaan vuoden 2020 loppuun saakka. Lääkäripalvelujen tarjoaminen palvelusetelillä on alkanut terveysasemilla lokakuussa 2019. Tavoitteena on, että palveluseteliä myönnettäisiin terveysasemien asiakkaille enimmillään noin 4 000 kappaletta vuonna 2019. Jo ennen palvelusetelin käyttöönottoa kokeiltiin kevästä 2019 alkaen vastaavan palvelun tarjoamista suoraan hankintana.

Sosiaali- ja terveyslautakunnalle tuodaan joulukuussa 2019 osana vuoden 2020 käyttösuunnitelmaa mahdolliset ehdotukset uusien palvelujen tuottamistavoista.

Palvelujen saatavuus ja sen parantaminen on sosiaali- ja terveystoimialan keskeinen tavoite. Tämän takaamiseksi selvitetään jatkuvasti eri keinoja. Viimeisimpänä on suunniteltu terveysasemat ja sisätautipoliklinikka -palvelun johtamisuudistus, joka mahdollistaa aikaisempaa vahvemman suunnittelu- ja johtamistyön alueellisissa monialaisissa palveluissa. Tämän lisäksi terveysasemien johtamista kehitetään vahvistamalla johdon osaamista ja vakiinnuttamalla Lean-menetelmien käyttö toiminnassa. Lääkäreikrytoinnin tehostamiseksi on käynnissä hanke yhdessä henkilöstöpalvelujen kanssa. Terveyskeskuslääkäreiden palkkaukseen pyritään tekemään tasokorotus, jotta palkkataso olisi lähempänä naapurikuntien vastaavia palkkoja.

Terveysasemien henkilökunnan palkkoja tultaneen korottamaan osana palkkakehitysohjelmaa. Terveysasemat lisäävät sähköisten palvelujen mahdollisuutta kaikissa asiakaskontakteissa: sähköisen yhteydenoton kahdensuuntainen viestintä potilastietojärjestelmässä, chat, chatbot, etälääkäritoiminta, Omaolo-palvelun laajentuminen ja Apotin Maisa-portaalin käyttöönotto lokakuussa 2020. Myös edellä mainitut vapauttavat lääkärien aikaa potilastapaamisiin. Monialaiseen työhön panostetaan hyödyntämällä eri ammattiryhmien osaaminen järkevällä työnjaolla muun muassa hoitajien reseptinkirjoitusoikeuden laajentamisella ja tukipalvelujen kuntoon saattamisella. On tärkeää muistaa, että terveysasemat tarjoavat laajasti muitakin palveluja kuin kiireettömiä lääkäreiden vastaanottopalveluja.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Nopealla hoitoon pääsyllä lääkärin vastaanotolle on myönteinen vaikutus asiakkaiden terveyteen, hyvinvointiin ja elämänlaatuun. Helsingin Tietokeskus tuottaa vuosittain seurantatietoja helsinkiläisten terveydestä ja hyvinvoinnista ja lisäksi asiaa tutkitaan kansallisin kyselyin ja seurantatiedoin.

Sosiaali- ja terveystoimiala pyrkii olemaan kehityksen kärjessä ja hyödyntää laaja-alaisesti terveys- ja hyvinvointi -indikaattoreita ensimmäisinä organisaatioina Suomessa ja maailmassa. Lisäksi Helsinki kehittää yhteistyössä Kustannus Oy Duodecimin kanssa Terveys- ja hyvinvointiarvio -työkalua. Työkalun avulla kyetään arvioimaan asukkaiden asioita kokonaisuutena, etsimään riskiryhmiä ja tarvittaessa kohdistamaan palveluja erityisessä terveys- ja hyvinvointiriskissä oleviin henkilöihin.”

19.11.2019 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 52481
leena.turpeinen(a)hel.fi
Timo Lukkarinen, terveysasemien johtajalääkäri, puhelin: 310 42611
timo.j.lukkarinen(a)hel.fi